
Анато́ль Сьіс

...Хутка згіну, як на небе ветах,
Толькі ўсім на гэта напляваць...

Аднакрылы воран

Вось і ўсё, Анато́ль, вось і ўсё, дарагі То́лік...

Скончыўся твой зямны шлях, і ты цяпер там – поруч з бацькам сваім Купалам і братам сваім Багдановічам. Ты роўны сярод роўных. Цяпер мы будзем шукаць і знаходзіць кожнае слова тваё, кожны радок твой і зьберагаць іх, як цуд. Госпадзі, чаму, каб на гэтым сьвеце чалавека нарэшыце зразумелі ці проста захацелі зразумець – яму трэба памерці?.. Адно толькі добра: усе нашыя крыўды, уся несправядлівасьць і подласьць застаюцца тут, бо там – там іншае вымярэнне, і адтуль усё бачыцца зусім па-іншаму... І марная мітусьня «кандытаў у геніі», дзеля сваёй мэты гатовых зашаптаць бліжняга, застаецца толькі марнай мітусьнёй. Бо Час і Бог усё ўжо расставілі на сваіх месцах... Жыцьцём сваім, Анато́ль, ты яшчэ раз пацьвердзіў ісьціну: значнасьць і вартасьць творцы не вы-

мяраюцца колькасцю напісанага, хоць усе мы сёння шкадуем, што ў апошнія 10 гадоў жыцця ты амаль не пісаў...

26 кастрычніка Анатолю Сысу споўнілася б сорак шэсць. Вершы, якія друкуюцца ў «Дзеяслове», зьберагліся дзякуючы найблізкім сяброўкам Анатоля – Ларысе Раманавай і Людміле Сабіна. Дзякуй ім за памяць. А кнігі – кнігі Анатоля будуць яшчэ выходзіць.

Будуць!

Барыс Пятровіч.

На Купалаў фэст

Ні адно жыццё не паўторыцца,
не паўторыцца і маё,
дзень апошні мой, нібы горліцу,
ў небе высачыць груганьне.

Мае пёрачкі забярэ сусвет,
маё сэрцайка прыгарне зямля,
на Купалаў фэст ўзыйдзе верас-квет,
гэтым верасам буду я.

І паўторыцца ўсё, паўторыцца,
буду ткаць, як і ткаў, абрус
з апантанай крывіцкай коньніцай,
з любым выракам: Беларусь.

* * *

У матулі маёй вочы выцьвілі,
сьлёзы сталі нішчымней вады,
косы зблытаны павуцінкамі,
нібы ў бабіна лета сады.

У матулі маёй дзьве дачкі, два сыны,
за наш сон у яе трывога,
яна сочыць па сённяшні дзень з вайны
праз сьлязу, як праз дождж, дарогу.

У матулі маёй песні сумныя,
хоць усякім жыццё было,
але сонейка-думу думала
у бацькоўшчыны пад крылом.
У матулі маёй сэрца шчодрое.

Нас аперыла. Пажыві ж
хоць дзянёк для сябе, наша родная,
наша сьветлая, пажыві.

* * *

Атуляю даланёй, як сьвечку,
кволае цяпельца дзьмухаўца,
а ўгары грамы пагрозна крэкчуць,
гойсаюць вятрыскі без канца.

Міг і вечнасьць. Дзьмухавец і вецер...
Ды што кветка — нават чалавек,
нібы промні сонца ў гэткім сьвеце,
нібы ў гэтым сьвеце хвалі рэк.

поўня

Жыве над кронай дрэва поўня,
начуе ў кроне дрэва птах,
ўглядаюцца сьляпяыя корні
ў зямную існасьць па начах:

вось птах сапе, як той дзіцёнак,
вось зьнічка цемру апякла —
нібы з рукі упаў пярсьцёнак,
калі забылася рука.

Жыве над кронай дрэва поўня,
сьвятлом уросшы у зямлю —
там, дзе яна пусьціла корні,
і я зямную мудрасьць п'ю.

Плакала жанчына

*Канец жьсьцьця ня так трагічны,
як канец каханьня.*

Частэртон.

Жанчына плакала тры ночы,
жанчына плакала тры дні,
і бога пілі яе вочы,
як раб — вадуду, кроў — авадні,
жанчына плакала на золку,

жанчына плакала ў сутонь,
і сьлёзы выплакала... зоркі
цяпер пяклі яе далонь,

жанчына плакала ў трамваі,
жанчына плакала і ў сьне,
і вочы скрухаю палалі,
як макі чорныя ў акне,

жанчына плакала і ў сьпёку,
жанчына плакала і ў дождж,
і ад сябе самой
далёка
хавала самы востры нож.

Думку думала птушка трохкрылая

з народнага

Думку думала птушка трохкрылая;
дзе мой воран аб крылах трох? –
і сачыла бяссонна выраі,
бы нястомны птушыны волхв.

Тры вясны — тры ракі да мора.
Пасівела. Адноўчы ў ноч
прыляцеў...
аднакрылы воран.
Тры сьлязіны з пакорных воч.

* * *

Паэзія – як рэлігія,
паэт – яе вечны Бог,
але, быццам раб, вярыгамі
закуты з плячэй да ног.

* * *

Напішыце верш мне пра каханьне
З таго сьвету, бо душа мая,
Нібы ружа на магіле вяне...
Хоць сьлязінку – толькі пра каханьне –

Прынясіце ў дзюбе жураўля...

Мабыць несапраўдны лёс паэта,
Калі ён ня можа пакахаць,
[Дык навошта жыць] на сьвеце гэтым...
Хутка згіну, як на небе ветах,
Толькі ўсім на гэта напляваць.

Напішыце верш мне пра каханьне
З таго сьвету, бо душа мая,
Нібы ружа на магіле вяне...
Хоць сьлязінку – толькі пра каханьне –
Прынясіце ў дзюбе жураўля...